Naṭaḥ. कः पुनरस्य कविः ॥ Sú. sapraṇayakopam. विलासो यद्वाचामसमरसनिष्यंदमधुरः कुरंगाक्षीबिम्बाधरमधुरभावं गमयति । कवींद्रः कौंडिन्यः स तव जयदेवः श्रवणयोरासीदातिथ्यं न किमिह महादेवतनयः ॥ Api cha. लक्ष्मणस्येव यस्यास्य सुमित्रागर्भजन्मनः (Sumitrá igitur poetae mater fuisse videtur) । रामचंद्रपदांभोजे भ्रमद्भृंगायते मनः ॥ etc. Jayadeva etiam artis logicae peritus fuisse dicitur: नन्वयं प्रमाणप्रवीणोऽपि श्रूयते । तदहमस्य कवितातार्किकत्वयोश्चंद्रिकाचंडातपयोरिवैकाधिकरणतामालोक्य विस्मितोऽस्मि ॥ Sú. क इह विस्मयः । येषां कोमलकाव्यकौशलकला लीलावती भारती तेषां कर्कशतर्कवक्ररचनोद्गारेऽपि किं हीयते । यैः कांताकुचमंडले करुहाः सानंदमारोपितास्तैः किं मत्तकरींद्रकुंभशिखरे नारोपणीयाः शराः ॥ etc. Denique poetae quidam enumerantur: Yasyáṣ *Choraṣ* chikuranikuraḥ, karṇapúro *Mayúro*, *Bháso* hásaḥ, kavikulaguruḥ *Kálidáso* vilásaḥ । *Harsho* harsho hṛidayavasatiḥ, panchabáṇas tu *Báṇaḥ*: keshám naishá kathaya kavitá káminí kautukáya ॥

Act. I. fol. 67[a]; II. fol. 73[a]; III. fol. 81[a]; IV. fol. 87[b]; V. fol. 96[a]; VI. fol. 103[b]; VII. fol. 114[b].

In fine haec leguntur: विद्वद्रिषट्पदपदेंदुयुते चणके (l. विध्वद्रिषट्पदपदेंदुयुते च शाके) वारे भृगावहिमधाम्नि गते च सिंहे संपूर्णमेति रघुनाथगुणान्वितो सौ नाम्नप्रबंधरसकल्पितचित्तबंधः लिखित्वेत्यध्याहार्यं १ ॥ Quo disticho exemplum illud, ex quo apographon nostrum transscriptum est, anno 1749 exaratum esse declaratur.

De codice Havniensi cf. Westergaard, p. 14.

Haec voluminis pars anno 1822 negligentissime exarata est. (Wilson 165[b].)

290.

Charta Europaea. Foll. 137–190. (linn. 7.) *Madhurániruddham* rúpakam, a *Chayaní-Chandraṣekhara-Ráyaguru*, Gopínáthae filio, scriptum. Incipit: भद्राय स्मितकौमुदीमधुरमास्येंदुं etc. ३ तदाज्ञापयत किं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति आकाशे कर्णं दत्वा किमाज्ञापयंति भवतः मधुरानिरुद्धं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति सूत्रः सवैक्लव्यं (savaiklavyam) कतमः पुनरस्य रूपकस्य रचयितेति न स्मरामि । पुनराकाशे देवोऽजायत रामचंद्रधरणीभर्तुः समत्योतमान्म्लेच्छोत्सादनकर्मणि प्रथमतः काल्किप्रत्यां विभ्रतः क्षोणीभृत्तमौलिदत्तचरणः कृत्वा वनैकस्थितिं धीरः स्वात्मनि वीरकेशरिपदं यः सान्वयं मन्यते ४ तद्देशनित्यवास्तव्यः स्तव्यः सत्कविकोविदैः अस्य कर्त्ता प्रबंधस्य चयनीचंद्रशेखरः ५ सूत्रः स्मृत्वा सशिरःकंपं तत्किल रूपकं सकलकोविदावतंसवत्सान्वयपद्माकरदिनकरसप्तसोमयाजिवाजपेयिगोपीनाथराजगुरुद्वितीयतनयस्य चयनिचंद्रशेखररायगुरोरनन्यसाधारणः सरस्वतीनिर्यासः.

Cf. *Wilson* H. Th. II, 396. Act. I. Upáyopanyásas fol. 142[b]; II. Vasantartupravartanam fol. 147[b]; III. Náyakavipralambhas fol. 154[a]; IV. Dhvajabhangas fol. 160[a]; V. Khecharasiddhis fol. 167[b]; VI. Náyakanirṇayas fol. 175[a]; VII. Priyatamásamágamas fol. 182[b]; VIII. Aniruddhánandas fol. 190[a].

Haec folia post annum 1820 exarata sunt. (Wilson 229[e].)

291.

Foll. 30–118. (linn. 11–15.) *Mahánáṭakam*, sive *Hanúmannáṭakam*, cum *Mohanadásae* commentario. (A.) Incipit:

कल्याणानात्रिधानंङ्कलिमलमथनम्पावनम्पावनाना-
म्पाथेयं यन् मुमुक्षोस्सपदि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य
विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनाना-
म्बीजं धर्मद्रुमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम[1] १
पातु श्रीस्तनपत्रभंगमकरीमुद्रांकितोरस्थलो
देवः सर्वजगत्पतिर्मधुवधूवक्त्राब्जचंद्रोदयः
क्रीडाक्रोडतनोर्नवेंदुविशदे द्रष्टांकुरे (danshṭrá°) यस्य भू-
भीति स्म प्रलयाब्धिपल्वलतलोत्खातैकमुस्ताकृतिः २
यं शैवा[:] समुपासते शिव इति ब्रह्मेति वेदांतिनो
बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्त्तेति नैयायिकाः
अर्हन्नित्यथ जैनशासनरताः कर्मेति मीमांशकाः
सो यं वो विदधातु वांछितफलं त्रैलोक्यनाथो हरिः ३

Argumentum fabulae *Wilson* l. l. II, 363. enarravit. Textus recensiones duo exstant, antiquior a Mohanadása tradita, recentior a Madhusúdana constituta. Mohanadása passim quidem, ut orationi dissipatae medelam afferret, versus a se factos addidit. Quod in prooemio factum est, ubi disticha 4–7. (आसीदुद्भटभूपति°) his verbis inducit: इदानीं कथायोजनाय व्याख्याकृदात्मनः श्लोकचतुष्टयमवतारयति. Sed in universum textum ita tradere videtur, qualem a scholiastis antiquioribus (टीकांतर) accepit. Longe majora Madhusúdana molitus est, qui non modo librum in pauciores partes contraxit, sed plurima addidit, multa omisit, distichorum collocationem saepe mutavit. Mohanadásae textus quum disticha 548. contineat, in Madhusúdanae recensione 720. inveniuntur. Idem in fabulae fine Rámae in coelum ascensum descripsit, cujus rei nulla in recensione altera mentio reperitur.

Quae de Hanúmate comoediae auctore et *Dámodára* diasceuasta traduntur, ea hoc disticho innituntur, quod in fine codicum A. B. C. D. reperitur:

रचितमनिलपुत्रेणाथ वाल्मीकिनाग्रौ
निहितममृतबुद्ध्या प्राङ्महानाटकं यत् ।
सुमतिनृपतिभोजेनोद्धृतं तत्क्रमेण
ग्रथितमवतु विश्वं मिश्रदामोदरेण ॥

[1] Hoc distichon etiam in Khaṇḍaprasasta legitur.